

PATVIRTINTA
Krekenavos lopšelio-darželio „Sigutė“
direktoriaus pavaduotojo ugdymui,
atliekančio direktoriaus funkcijas
2017 m. rugsėjo 25 d. Nr. V-30

PANEVĖŽIO R. KREKENAVOS LOPŠELIO-DARŽELIO „SIGUTĖ“ SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Panevėžio r. Krekenavos lopšelio-darželio „Sigutė“ tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti lopšelio-darželio bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Panevėžio r. Krekenavos lopšelio-darželio „Sigutė“ (toliau – lopšelis-darželis) tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu grupės, lopšelio-darželio, šeimos lygmeniu mokykloje.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias ar smurtą, turi reaguoti ir stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias ar smurtą amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias ar smurtą amžiaus ir pareigų;

4. Visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai turi būti supažindinti su lopšelio-darželio smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka. Vaikų tėvai su tvarka, reglamentuota apraše, turi būti supažindinti tėvų susirinkimo metu ir patvirtinti tai savo parašu.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgą persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

5.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.3. patyčias patiriantis vaikas – vaikas, iš kurio yra tyčiojama.

5.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

5.5. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas).

5.6. patyčių stebėtojas – vaikas, suaugęs, matantis ar žinantis apie patyčias.

5.7. smurto ir patyčių prevencija – veikla, skirta smurto ir patyčių rizikai mažinti, imantis lopšelio-darželio bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.8. smurto ir patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems smurto ir patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

5.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos lopšelyje-darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi lopšelio-darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi lopšelio-darželio direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, grupių pedagogai, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, o jos vykdyje dalyvauja visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

8. Lopšelio-darželio direktorius yra atsakingas už lopšelio-darželio Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio lopšelio-darželio patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą lopšelio-darželio bendruomenei ir vykdymą.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja atsakingas asmuo, o Vaiko gerovės komisijos nariai:

9.1. surenka apibendrintus duomenis apie fiksuotus pranešimus apie smurtą ir patyčias ir atlieka jų analizę;

9.2. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.4. teikia siūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo lopšelyje-darželyje, lopšelio-darželio darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.5. teikia siūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl lopšelio-darželio Tvarkos aprašo tobulinimo;

9.6. atlieka kitus lopšelyje-darželyje Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

10. Grupės pedagogai ar direktoriaus pavaduotojas ugdymui kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena vaikui, suaugusiam, kuris tyčiojasi, lopšelio-darželio nuostatas ir elgesio taisykles;

11.3. jei reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar lopšelio-darželio darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja lopšelio-darželio direktorių ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias ir smurtą;

11.5. tiesiogiai informuojant vieną iš Vaiko gerovės komisijos narių apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias ir smurtą, kartu pateikia užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą.

12. Grupės pedagogas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias ir smurtą:

12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai smurto ar patyčių atvejis;

12.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių ar smurto dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

12.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną.

12.4. užpildo pranešimo apie smurtą ir patyčias formą; ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui;

13. Užpildytą formą priėmęs asmuo (VGK pirmininkas) formą registruoja Patyčių registracijos žurnale.

13.1. nesibaigus patyčių ar smurto situacijai, imasi spręsti patyčių ar smurto atvejį.

13.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

14. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

14.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais ir kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

14.2. informuoja lopšelio-darželio direktorių apie esamą situaciją;

14.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

15. Lopšelio-darželio bendruomenės nario, įtarusio smurtą ar patyčias ar liudijusio patyčių ar smurto atvejį, gavusio apie jas pranešimą, veiksmai:

15.1. kreipiasi į lopšelio-direktorių ar VGK narį, kuris imasi mokyklos tvarkos apraše ar kituose lopšelio-darželio dokumentuose numatytų veiksmų.

16. Lopšelio-darželio direktorius, sužinojęs apie lopšelio-darželio darbuotojo patiriamas patyčias ar smurtą arba lopšelio-darželio darbuotojo tyčiojimąsi, smurtą, privalo nedelsiant imtis priemonių.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

PRITARTA

Krekenavos lopšelio-darželio „Sigutė“ tarybos

2017 m. rugsėjo 25 d. posėdžio protokolas Nr. T-4